

Vissenkomspel

Waterplanten

Niet alleen in onze karakters zitten verschillen, ook in ons geloof zijn we in een andere groeifase. Soms blijven we een tijdje langer in een fase rondcirkelen omdat we het lastig vinden om door te groeien. We cirkelen rond in een vissenkomp. Maar de randen van de kom zien we niet door de wirwar aan waterplanten.

Soms houden we elkaar ook klein in een bepaalde fase, omdat het te veel spanning oplevert om iemand die dichtbij ons staat z'n eigen weg te laten ontdekken.

De hoofdstukken in dit boek zijn geschreven om tussen de waterplanten door zicht te krijgen op de randen van onze eigen vissenkomp. Voor sommigen van ons brachten die dichtgegroeide randen veiligheid omdat ze lastige keuzes weghaalden. Voor anderen kunnen ze juist een belemmering opleveren om door te groeien.

Voor iedereen in de groep is het fijn als we voor onszelf kunnen erkennen in welke fase we zitten, zonder dat we daar een waardeoordeel aanhangen.

(Onderstaande vissenkometjes zijn opgesteld op basis van en samengevoegd uit '4 stages of faith' van Brian McClaren en '4 stages of spiritual development' van Scott Peck).

- *Je gaat nu in je groep vier vissenkommen bestuderen. Probeer tussen het lezen door te bedenken welke beschreven kenmerken voor jou van toepassing zijn. In welke vissenkomp zwem jij?*
- *Tip: het is best veel tekst. Lees om en om een vissenkomp voor.*

Vissenkomp 1

- Roekeloos (chaos, ongeordend)

We hebben de neiging om wat trots te zijn en we gedragen ons ongehoorzaam. We zijn niet bereid om een wil die groter is dan onszelf te accepteren. Omdat de wereld nog als te groot wordt ervaren, richten we ons vooral op ons eigen eilandje. We zijn nog niet zo geworteld

dat we ons goed kunnen verplaatsen in perspectieven van andere mensen. Empathie is dan ook nog teveel gevraagd. Sommigen van ons groeien niet uit deze fase. Dit kan komen omdat mensen ons niet de ruimte geven om zelf de wereld te ontdekken. Als we als kind ervaren hebben dat we in deze visserij mogen rondzwemmen, zullen we eerder geneigd zijn om op zoek te gaan naar andere visserijen. Ook is het van belang om mensen in je omgeving te hebben die je kunt vertrouwen en dat deze mensen goed ontwikkelde grenzen hebben. Dat biedt ruimte voor jou om in deze visserij van ongeordendheid en chaos te verlangen naar orde.

Visserij 2

- Blind vertrouwen (overzicht, alles of niets, voor of tegen God)

Dit is de fase waarin we een blind vertrouwen hebben in gezagsdragers. We zien de wereld onderverdeeld in goed en kwaad, recht en onrecht, wij en zij. Iemand is voor of tegen God. We denken dualistisch.

Als we autoriteitspersonen (zoals ouders of voorgangers) leren gehoorzamen, ook als dat komt door angst of schaamte, komen we in fase twee terecht. We leven dan in afhankelijkheid van de omgeving. We geloven blind in God en we twijfelen niet aan zijn bestaan. In deze fase ontwikkelen we nederigheid en zijn we bereid om te gehoorzamen en te dienen.

Als gezagsgetrouwe kerkgangers blijven we graag in deze visserij leven. Kenmerkend zijn onze drang om autoriteitspersonen te pleasen en de drang om een insider te zijn. Veel is met kennis op te lossen. Moeilijke vragen kunnen we oplossen met kennis door bijvoorbeeld de Bijbel grondig te doorzoeken. We stellen ons afhankelijk van de groep en leider op. Soms leven we in symbiose met de leider, afhankelijk van elkaar. Leaders en volgers hebben elkaar nodig om hun rol te vinden.

God is in deze visserij voor ons de ideale autoriteit of de ultieme vriend.

Sterke kanten van deze visserij zijn: we zijn enorm toegewijd en bereid om onszelf op te offeren of te lijden voor de groep.

Zwakke kanten van deze visserij: we zijn bereid te veroordelen en te vechten voor ons gelijk. We kunnen voorbijgaan aan gevoelens van onszelf en anderen. We kunnen intolerant zijn ten opzichte van andersdenkenden.

In deze visserij heerst de behoefte aan duidelijkheid en als genade en liefde goed kunnen wortelen in deze periode kan er een stevige fundering gelegd worden.

Visserij 3

- Ingewikkeld (twijfel, scepsis, vragen stellen)

Als we vrij worden gelaten om te groeien in autonomie, kunnen we uit onze zwart-witte wereld leren grijstinten, nuance en andere kleuren te zien.

In deze visserij kunnen we behoefte hebben aan het bevragen van zekerheden. We voelen mogelijk wetenschappelijke scepsis. Anderen kunnen dit ervaren als rebellie.

In deze visserij is het voor ons belangrijk om niet zomaar dingen te aanvaarden. Alleen logica overtuigt ons. Veel mensen die werkzaam zijn in het wetenschappelijk en technologisch onderzoek zitten in deze visserij. Zij verwerpen vaak het bestaan van

spirituele of bovennatuurlijke krachten omdat deze moeilijk te meten of wetenschappelijk te onderbouwen zijn. Als we onze geloofsovertuigingen willen behouden, houden we ons vaak verre van de eenvoudige, officiële of fundamentalistische leerstellingen.

Kenmerkend voor deze visserij is dat we denken in termen van effectiviteit, succes en doelen halen. In deze visserij hebben we behoefte aan een spel, een veilige omgeving van spelregels waarbinnen we toch nieuwe ervaringen kunnen opdoen.

We hebben minder behoefte aan sterke autoriteitspersonen die ons dingen leren, maar meer behoefte aan een coach die ons helpt groeien en ons uitdaagt. Onze relaties worden onafhankelijker en God zien we meer als een coach of de ultieme gids.

Sterke kanten: Er is veel enthousiasme, idealisme en we zijn gericht op actie. Zwakke kanten: We denken oppervlakkig, we zijn naïef en te pragmatisch.

We labelen mensen als 'verkeerd' als ze God blind vertrouwen of eenvoudige antwoorden hebben op vragen uit het leven.

Belangrijk voor visserij 3 is dat je er lang genoeg in moet zitten en flink wat rondjes moet kunnen zwemmen om door te kunnen groeien naar een volgende visserij.

Helaas zijn er weinig plekken waar mensen lang genoeg in deze visserij mogen rondzwemmen zonder als gevaarlijk of rebels bestempeld te worden.

De negatieve reacties die we krijgen op onze twijfels, onze vragen en onze zoektocht resulteren bij veel van ons in het volledig afhaken van het geloof.

Visserij 4

- Mysterie (leven in de spanning, acceptatie)

In deze visserij beginnen we het mysterie en de schoonheid van het bestaan te waarderen. Door sceptisch te blijven en dingen te bevragen, gaan we grotere patronen zien in de natuur en verdiepen we ons begrip van goed en kwaad, vergeving, genade en liefde.

We accepteren dingen niet door blind geloof of uit angst, maar we accepteren ze vanwege authentiek geloof: door onze ervaringen kunnen we erop vertrouwen. We vinden het minder belangrijk om andere mensen te classificeren of om ze te straffen als ze over onze grens gaan. Dit is een visserij waarin we leren van anderen te houden, zoals we van onszelf leren te houden, ons ego meer loslaten en begrip krijgen voor onze vijanden.

We zijn in deze visserij veel bezig met eerlijk, oneerlijk en authenticiteit. We zijn kritisch en zijn geneigd om dingen te relativiseren of te nuanceren.

We komen tot een overtuiging dat we maar weinig echt met zekerheid kunnen weten.

Iedereen heeft een andere mening. We labelen mensen als 'goed' als ze eerlijk zijn over hun vragen. We labelen mensen als 'verkeerd' als ze autoritair zijn, controle uitoefenen of naïef zijn. Deze visserij heeft ruimte voor de grap, het mysterie of de zoektocht. Vaak moet deze weg alleen bewandeld worden, maar we voelen ons vaak niet sterk genoeg om hem alleen te gaan.

In deze visserij is God een mystieke autoriteit. De kinderlijke verhouding zijn we ontgroeid. We zoeken de kanten van God die we nog niet eerder hebben gezien: Een mysterieuze realiteit. De negatieve kant kan zijn dat we de statische God soms kunnen zien als een soort opium voor het pathetische volk.

Sterke kanten: we ervaren diepte, eerlijkheid, zijn ontvankelijk voor het lijden, kunnen goed overweg met ironische humor.

Zwakke kanten: We zijn cynisch, niet toegewijd, teruggetrokken, kritisch, depressief en elitair.

Voor deze vissenkomp geldt ook: Je moet er aardig wat rondjes kunnen zwemmen wil je hem kunnen integreren in je zoektocht. Helaas zijn veel mensen alleen in deze vissenkomp.

- *In welke vissenkomp zwem jij? Durf je dit te delen? Zijn er kenmerken en/of situaties beschreven die je in je geloofsleven herkent?*

De zee

De zee is soms te groot om te kunnen ontdekken en je kunt je er flink verloren voelen. Daarom is het leven in vissenkompjes best handig in het grip krijgen en langzaam meer begrip op te bouwen. Maar Brian McClaren noemt als ultieme vissenkomp: de zee van de harmonie.

Dit is de vissenkomp die doorgroeit naar het zoeken van Gods koninkrijk; we houden van God én van onze burens. We zoeken eenheid met de wereld om ons heen.

We richten ons op een aantal kernpunten van het geloof. We zoeken naar wat wijs of niet wijs is. We zoeken naar het vervullen van ons potentieel.

We willen graag dienen, iets toevoegen, een verschil maken. We hopen dat op een sympathieke manier te doen, geïntegreerd met mensen uit alle vissenkompjes.

We geloven dat maar enkele dingen bekend zijn; het meeste is nog een mysterie. Het leven is een zoektocht en we geloven dat er geen wij/zij is.

Relaties zijn in deze zee gelijkwaardig. We labelen mensen niet, want alles wat we over 'hen' zeggen gaat ook over 'ons'. Wij en andere autoriteiten zijn niet perfect. Soms doen we ons best, soms zijn we oneerlijk, soms oprecht misleidend. In deze zee kunnen paradoxale waarheden naast elkaar bestaan. We kunnen leven in de spanning en zoeken het radicale midden zonder dat ons dat van de wijs brengt.

Sterke kanten: We kunnen ons inbeelden hoe voorgaande vissenkompjes zijn, we kunnen doorzetten en hebben ervaringswijsheid in het proces gevonden.

Zwakke kanten: We kunnen zwaktes van voorgaande vissenkompje in een verkeerd daglicht stellen.

- *Nu je aan deze uitdaging begint is het goed om een medespeler te kiezen die in dezelfde of een aangrenzende vissenkomp zit. Dat maakt het makkelijker om je in elkaar te verplaatsen en elkaar te begrijpen. Met wie uit de groep zou je – met dit in het achterhoofd – een duo willen vormen?*

P.S

Meer info over '4 stages of spiritual development' van Scott Peck:

- Een mooi blog van Matthijs Vlaardingebroek waarin hij kort uitleg geeft over '4 fasen van spirituele ontwikkeling' van Scott Peck.

- Wikipedia over Scott Peck en korte samenvatting van 4 stages

- In het nederlands is verschenen het boek 'De andere weg' (The road less travelled).

Meer info over '4 stages of faith' van Brian McClaren:

- De 4 stages benoemd hij kort in het boek A Search for What Makes Sense, in het hoofdstuk genaamd 'How Does Faith Grow?'.
- Wikipedia over Brian McLaren.